

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 221.745 van 13 december 2012
in de zaak A. 206.849/XII-7125**

In zake: Salahedinne TAZROUTI
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Schelfaut
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 106
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het GEMEENSCHAPSONDERWIJS, vertegenwoordigd door
de Scholengroep Brussel
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Marc Stommels
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Amerikalei 220 bus 14
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2012, strekt tot de nietigverklaring en de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 31 augustus 2012 waarbij de delibererende klassenraad van het KA Ukkel aan Salaheddine Tazrouti een oriënteringsattest C toekent en van de beslissing van 4 september 2012 waarbij de algemeen directeur van de scholengroep 8-Brussel van het Gemeenschapsonderwijs beslist om de eerstgenoemde beslissing te handhaven.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Eerste auditeur Diane Mareen heeft een verslag over het beroep tot nietigverklaring en de vordering tot schorsing opgesteld op grond van

artikel 93 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 december 2012.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Tijdens het schooljaar 2011-2012 is verzoeker ingeschreven in het eerste jaar van de eerste graad aan het koninklijk atheneum Ukkel, onderwijsinstelling behorende tot de scholengroep 8 – Brussel van het Gemeenschaps-onderwijs.

3.2. Op 30 juni 2012 beslist de delibererende klassenraad om aan verzoeker een oriënteringsattest C toe te kennen. De beslissing wordt diezelfde dag nog aan de ouders van verzoeker meegedeeld, met kennisgeving van de mogelijkheid om ertegen beroep aan te tekenen:

“Daartoe kan u uiterlijk op de derde dag (zaterdagen, zondagen, wettelijke en reglementaire feestdagen niet meegerekend) van deze mededeling een persoonlijk onderhoud aanvragen met de afgevaardigde van het schoolbestuur of de voorzitter van de delibererende klassenraad (meestal de directeur) of zijn afgevaardigde.”

3.3. Op 3 juli 2012 tekent de moeder van verzoeker bij de algemeen directeur hiertegen beroep aan bij e-mail en bij ter post aangetekend schrijven in volgende bewoordingen:

“Mijn zoon Tazrouti Salaheddine (KA Ukkel 1AB) heeft een C-attest behaald op het einde van dit schooljaar.

Wij willen graag dat de klassenraad dit herbekijkt, gezien zijn hoge intelligentie. De psychologe die mijn zoon begeleidt vindt het ook niet raadzaam om mijn zoon zijn jaar te laten overzitten. Om de motivatie van mijn zoon te verhogen, is een hoger schooljaar aangewezen.

Wij hebben reeds contact opgenomen met het CLB en hopen dat mijn zoon toch kan overgaan naar het 2de leerjaar A, volgens de uitzonderingsmaatregelen van de SO64 [...].”

Zij blijkt ook op 4 juli 2012 telefonisch contact gehad te hebben met de waarnemend directeur van het atheneum.

Bij brief van 4 juli 2012 bevestigt de algemeen directeur van de scholengroep ontvangst van voormeld schrijven, waarbij hij voorts stelt wat volgt:

“Zoals bepaald in artikel 3, §1 van het besluit van 13 september 2000 van de raad van bestuur van scholengroep Brussel houdende de beroepsprocedure bij betwisting van een klassenraad of een examencommissie, kan u enkel een beroep instellen bij mijn ambt nadat de school uw klacht heeft behandeld.

Enkel nadat de school u schriftelijk haar beslissing heeft gemeld, kunt u, conform artikel 5, § 1, van bovenvermeld besluit, een beroep aantekenen bij de algemeen directeur, via aangetekend schrijven en binnen de drie werkdagen nadat de beslissing van de school u werd overgemaakt (vakantieperiodes en weekends niet meegerekend).”

Bij afzonderlijke brief van dezelfde datum schrijft de waarnemend directeur van het atheneum aan de ouders van verzoeker “dat een nieuwe delibererende klassenraad zal worden samengeroepen op 31 augustus 2012”, “[g]elet op het telefonisch onderhoud dat in dezen als overleg kan worden beschouwd”.

3.4. Op 31 augustus 2011 schrijft de waarnemend directeur aan de ouders van verzoeker:

“Gelet op het beroep dat u aantekende tegen deze attestering;

Gelet op het feit dat uw beroep voldeed aan de voorwaarden zoals beschreven in de klachtenprocedure van Scholengroep Brussel;

Gelet op de behandeling van uw beroep door de delibererende klassenraad op vrijdag 31 augustus 2012

Moet ik u helaas mededelen dat de klassenraad beslist heeft, de beslissing aangaande de attestering te handhaven. Dit betekent dat Salahedinne voor het schooljaar 2011-2012 een C-attest behaalde.

[...]

U kan tegen deze beslissing in beroep gaan conform de procedure zoals beschreven in het schoolreglement.”

3.5. Bij brief van 4 september 2012 deelt de algemeen directeur aan de ouders van verzoeker zijn beslissing mee “inzake uw beroep tegen de beslissing van de klassenraad van de MS Ukkel”:

“Ingevolge uw mondeling beroep van 3 september 2012 tegen de nieuwe beslissing van de klassenraad van 31 augustus 2012 van de MS Ukkel, waarbij de eerdere beslissing om aan uw zoon Salaheddine Tazrouti een C-attest toe te kennen werd bevestigd, had ik gisteren een gesprek met uzelf en met de directeur van de MS Ukkel, de heer [...].

Op basis van deze gesprekken en van het dossier heb ik beslist de beslissing van de klassenraad van de MS Ukkel te handhaven.

De door uw zoon behaalde jaarresultaten laten geen andere beslissing toe dan het handhaven van het uitgereikte C-attest.

De beroepsprocedure binnen scholengroep Brussel is hiermee uitgeput. Indien u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u een beroep tot vernietiging instellen bij de Raad van State.”

IV. Toepassing kortedebattenprocedure: ontvankelijkheid van het beroep

4. De Raad van State merkt ambtshalve op wat volgt.

5. De decreetgever heeft in het gewoon secundair onderwijs een administratief beroep georganiseerd ten behoeve van de leerling die zich niet kan verzoenen met de over zijn al dan niet slagen genomen beslissing, in de volgende termen van de Codex Secundair Onderwijs (hierna: de Codex):

“Art. 115/4. - Tegen eindbeslissingen van delibererende klassenraden in het gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs en tegen eindbeslissingen van klassenraden in opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs die door de betrokken personen worden betwist, hebben die personen verhaalmogelijkheid overeenkomstig de volgende procedure :

1° de betrokken personen kunnen binnen een termijn van drie dagen, zaterdag, zondag, wettelijke en reglementaire feestdagen niet meegerekend, volgend op de dag waarop hen die beslissing werd meegedeeld, het recht

doen gelden op overleg met een afgevaardigde van het schoolbestuur of de voorzitter van die klassenraad of afgevaardigde. Beide partijen maken hun standpunten kenbaar;

2° op basis van de argumenten die door de betrokken personen worden aangevoerd, kan de afgevaardigde van het schoolbestuur of de voorzitter van die klassenraad of zijn afgevaardigde na dergelijk overleg de klassenraad zo spoedig mogelijk opnieuw doen bijeenkomen;

3° als, na 1° en 2°, de betwisting blijft bestaan, dan kunnen de betrokken personen zich tot de beroepscommissie richten binnen een termijn van drie dagen, zaterdag, zondag, wettelijke en reglementaire feestdagen niet meegerekend, nadat het resultaat van het in 1° bedoeld overleg aan de betrokken personen werd meegedeeld of, indien het desbetreffend overleg heeft geleid tot een nieuwe bijeenkomst van die klassenraad, binnen een termijn van drie dagen, zaterdag, zondag, wettelijke en reglementaire feestdagen niet meegerekend, nadat het resultaat van deze bijeenkomst aan de betrokken personen werd meegedeeld. Het schoolbestuur bepaalt de samenstelling en de werking van de beroepscommissie, ermee rekening houdend dat, met uitzondering van de voorzitter, de leden van die klassenraad er geen deel van kunnen uitmaken en dat de beroepscommissie uit minstens drie leden bestaat;

4° de beroepscommissie voert een onderzoek uit en deelt het resultaat ervan mee aan het schoolbestuur;

5° het schoolbestuur beslist vervolgens of die klassenraad wel of niet opnieuw dient samen te komen met het oog op het nemen van een definitieve beslissing;

6° indien die klassenraad opnieuw dient samen te komen, dient dit te gebeuren hetzij uiterlijk op 15 september van het daaropvolgend schooljaar, hetzij uiterlijk op 15 maart van het schooljaar in kwestie als de betwiste beslissing betrekking heeft op een Se-n-Se en genomen werd op 31 januari dan wel, bij uitstel, uiterlijk op 1 maart van dat schooljaar. De alsdan genomen beslissing wordt, schriftelijk en gemotiveerd, onmiddellijk aan de betrokken personen meegedeeld.

Art. 115/5. - Ongeacht van de al dan niet betwisting door de betrokken personen van een eindbeslissing wordt het schoolbestuur steeds het recht voorbehouden desbetreffende klassenraad opnieuw te doen samenkomen, ten einde een door het schoolbestuur zelf omstreden beslissing te heroverwegen. Het opnieuw samenkomen dient te gebeuren hetzij uiterlijk op 15 september van het daaropvolgend schooljaar, hetzij uiterlijk op 15 maart van het schooljaar in kwestie als de omstreden beslissing betrekking heeft op een Se-n-Se en genomen werd op 31 januari dan wel, bij uitstel, uiterlijk op 1 maart van dat schooljaar. In het geval de alsdan genomen beslissing afwijkt van de omstreden beslissing, wordt ze schriftelijk en gemotiveerd, onmiddellijk aan de betrokken personen meegedeeld.”

6. De Raad van State bevestigt ook voor deze zaak de redengeving die hij heeft ontwikkeld, onder meer in de arresten nr. 103.155, Labaere, van

5 februari 2002, en nr. 126.481, Verlende, van 16 december 2003 voor wat de toenmalige overeenstemmende bepalingen betrof van het zogenaamde ‘organisatiebesluit’, dat de zo-even geciteerde bepalingen van de Codex een beroep binnen de school organiseren tegen beslissingen van de delibererende klassenraad ten-einde deze aan een nieuw onderzoek te doen onderwerpen, dat de beslissing waarmee de desbetreffende procedure wordt afgesloten, de eindbeslissing is, vatbaar voor beroep voor de Raad van State en dat die eindbeslissing kan zijn, ofwel de beslissing van het schoolbestuur dat de delibererende klassenraad niet opnieuw dient samen te komen met het oog op het nemen van een definitieve beslissing (artikel 115/4, 5°) ofwel de “alsdan genomen beslissing” van de delibererende klassenraad, indien hij na advies van de beroepscommissie en op bevel van het schoolbestuur zijn eerder genomen beslissing opnieuw heeft overwogen (artikel 115/4, 6°).

7. Deze regeling is in de eerste plaats ingesteld in het belang van de leerling en de verschillende procedurele stappen moeten dan ook in het licht van die doelstelling worden uitgelegd. Het corollarium van deze aan de leerling geboden beroepsprocedure is voorts, dat hij ze correct doorlopen moet hebben, wil hij vervolgens op ontvankelijke wijze een beroep bij de Raad van State kunnen indienen. De uitputting van het georganiseerd beroep is met andere woorden een ontvankelijkheidseis voor het instellen van een annulatieberoep.

8. Het in artikel 115/4, 1°, van de Codex bedoelde overleg vormt de eerste stap in de beroepsprocedure. Niet is betwist dat deze stap is gezet op 3 en 4 juli 2012.

9.1. Uit artikel 115/4, 2°, van de Codex blijkt dat dit overleg er toe kan leiden dat de school de ouders en de leerling kan overtuigen dat de beslissing gegrond is.

9.2. Ook kan het gebeuren dat de afgevaardigde van de school tijdens het overleg “op basis van de argumenten die door de betrokken personen worden aangevoerd” tot het inzicht komt van de wenselijkheid van een nieuwe samenkost van de delibererende klassenraad, die hij dan “zo spoedig mogelijk opnieuw [doet] bijeenkomen”.

In de voorliggende zaak heeft de waarnemend directeur na voormeld overleg, waaraan hij overigens in zijn brief van 4 juli 2012 uitdrukkelijk refereert, inderdaad besloten om de klassenraad opnieuw te doen bijeenkomen op 31 augustus 2012. Hierbij bedenkt de Raad van State dat hij wel een andere opvatting heeft dan verwerende partij over de invulling van het begrip “spoedig”.

10. De klassenraad handhaaft op 31 augustus 2012 het C-atteest. Aangezien zijn argumentatie daarvoor verzoeker niet kan overtuigen, zou de daaropvolgende stap voor verzoeker geweest moeten zijn, zich conform de Codex te richten tot de beroepscommissie om op grond van haar advies van het schoolbestuur te vernemen of de delibererende klassenraad al dan niet opnieuw moet samenkomen.

Verzoeker blijkt nooit een bezwaarschrift te hebben voorgelegd aan de beroepscommissie. Daaraan is evident niet vreemd dat verwerende partij, eensdeels, verzoeker van deze decretaal voorgeschreven procedurestap niet heeft voorgelicht en, anderdeels, een eigen schoolreglement blijkt te hebben dat inzake de te volgen procedure op fundamentele punten afwijkt van de regelgeving, zoals die is beschreven in de Codex – en overigens reeds voordien in de opeenvolgende organisatiebesluiten van 13 maart 1991 en van 19 juli 2002. Een schoolbestuur heeft evenwel niet de bevoegdheid om zulke afwijkende regels aan te nemen, zodat de Raad van State ze op grond van artikel 159 van de Grondwet voor ongeschreven moet houden. Met andere woorden, wat ook de vermeldingen in het schoolreglement zijn, deze kunnen niet *contra legem* worden ingeroepen tegen de Codex: indien de vermeldingen van het schoolreglement daartegen in zouden gaan, moeten ze wijken voor de tekst van de Codex.

11. Meer nog, ook artikel 35 van het decreet van 26 maart 2004 ‘betreffende de openbaarheid van bestuur’ blijkt aan de aandacht van verwerende partij ontsnapt te zijn. Die bepaling leert dat “[e]en beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking, die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, [...] slechts geldig ter kennis [wordt] gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld.” De Raad van State ziet geen reden waarom de mededeling van examenbeslissingen van de delibererende klassenraad en de in-

gevolge de georganiseerde beroepsprocedure tussen te komen beslissingen aan de bij dit voorschrift gewaarborgde informatieplicht zouden ontsnappen. Daarbij wordt bedacht dat de decreetgever blijkens de formulering van het aangehaalde artikel abstractie heeft willen maken van de mogelijke voorkennis, bij de belanghebbende, van het bestaan van de beroepsmogelijkheden, bijvoorbeeld omdat die zijn terug te vinden in het schoolreglement of in de voormelde Codex. Die feitelijke kennis ontslaat verwerende partij er met andere woorden niet van, om bij de individuele aanzegging van haar beslissingen overeenkomstig het artikel 35 de beroepsmogelijkheden kenbaar te maken.

Uit de stukken die door verzoeker aan de Raad van State zijn voorgelegd en door verwerende partij niet worden betwist, blijkt nergens dat de decretaal opgelegde beroepsmogelijkheden en -vormen aan verzoeker correct werden meegedeeld bij de kennisgeving van de hem grievende handelingen.

12. Vastgesteld zij, derhalve, dat jegens verzoeker tot heden de verjaringstermijn voor het indienen van het in de Codex Secundair Onderwijs georganiseerd administratief beroep bij de beroepscommissie geen aanvang heeft genomen.

Ambthelpe wordt dienvolgens vastgesteld dat het beroep voorbarig is, aangezien verzoeker zijn interne verhaalmogelijkheden nog steeds kán – en derhalve móét – uitputten bij de beroepscommissie, wil hij de Raad van State op ontvankelijke wijze met een annulatieberoep kunnen adiëren.

V. De vordering tot schorsing

13. De verwerping van het beroep tot nietigverklaring heeft tot gevolg dat ook de vordering tot schorsing, die er het accessorium van is, verworpen moet worden.

VI. Kosten

14. Gelet op wat voorafgaat, past het de kosten bij verwerende partij te leggen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De Raad van State verwerpt de vordering tot schorsing.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 december 2012, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
	waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Silja Doms,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silja Doms

Geert Van Haegendoren